

energie. Volgens sommige prognoses zal de VS nog dit decennium volledig zelfvoorzienend zijn en zelfs netto-uitvoerder worden. Dit is in het geval van Europa wel even anders. Rusland speelt een belangrijke rol in de Europese aardgasvoorziening. Vandaar dat met name Duitsland zich eerder terughoudend opstelt uit schrik zich met sancties in eigen voet te schieten.

De situatie in Rusland en Oekraïne heeft op meer grondstoffenmarkten forse gevolgen. Direct omdat de regio aan de aanbodzijde een belangrijke rol speelt op talrijke grondstoffenmarkten maar ook indirect omdat de situatie een bredere economische machtsverschuiving van west naar oost illustreert.

NUCLEAIRE WILDCARD

Ook opkomende economieën in Azië en het Midden-Oosten zullen de ontwikkelingen rond Oekraïne met bezorgdheid volgen. Het speelt de pleitbezorgers van kernenergie verder in de kaart. Nucleaire kracht is in Europa niet erg populair, maar India, China en Turkije zetten nog fors in op deze vorm van energiewinning. Een invoerverbod van grondstoffen afkomstig uit Rusland zal flinke repercussies hebben voor deze landen. Rusland (samen met enkele vazalstaten) speelt een dominante rol in de productie van uranium dat moet dienen als brandstof voor kerncentrales. Staatsbedrijf Rosatom is wereldleider in de bouw van nucleaire centrales en controleert via dochterbedrijven ongeveer 35 procent van de globale uraniumproductie. Samen met Kazachstan, de grootste uraniumproducent ter wereld waar Moskou uitstekende relaties mee onderhoudt, zal Rusland meer dan 60 procent van het uraniumaanbod controleren.

LEKKENDE GRAANSCHUUR

De Zwarte Zee-regio wordt ook wel de graanschuur van de wereld genoemd. Rusland en Oekraïne zijn respectievelijk de vijfde en zesde grootste uitvoerder van tarwe. In 2010 had de regio af te rekenen met een uitzonderlijk droge zomer waar-

**OOK OPKOMENDE
ECONOMIEËN
IN AZIË EN HET
MIDDEN-OOSTEN
ZULLEN DE
ONTWIKKELINGEN
ROND OEKRAÏNE
MET BEZORGDE
VOLGEN**

Fotografie MERKUSHEV VASILY / SHUTTERSTOCK.COM

door een tijdelijk uitvoerverbod werd ingesteld om de lokale bevoorrading niet in gevaar te brengen. Dit leidde al snel tot forse prijsstijgingen. Sinds het dieptepunt van eind januari werd tarwe de laatste weken flink duurder. Er wordt gevreesd dat dit keer niet de droogte, maar de politieke crisis de uitvoer in gevaar kan brengen. Tot nog toe zijn er geen signalen dat dit het geval is, maar een militaire actie kan daar uiteraard snel verandering in brengen. Vooral de Verenigde Staten, de grootste uitvoerder, profiteren van de onzekerheid over de aanvoer uit Oekraïne. Toch is er op dit moment absoluut geen schaarste aan tarwe en valt deze op korte termijn ook niet te verwachten. De mondiale tarweproductie zal dit jaar volgens het Amerikaanse ministerie van Landbouw (USDA) verder toenemen en ook de voorraden liggen historisch gezien op een hoog niveau. Een negatief scenario is in het geval van tarwe op dit moment dus al ingeprijsd.

KWETSBARE (EDEL)METALEN

Ook voor beleggers in platina en palladium (bijvoorbeeld via ETF's of turbo's) kan de politieke en sociale onrust wereldwijd grote gevolgen hebben. Deze twee metalen presteren als belegging dit jaar opnieuw een stuk beter dan goud en zilver. Ondanks onrust in Zuid-Afrika en de dreiging van invoerbepalingen voor Rusland – 's werelds zevende platinaproducent – is de prijs van platina dit jaar redelijk stabiel. Dit komt omdat de bovengrondse voorraden voldoende hoog zijn om nog een

hele tijd aan de vraag te voldoen.

Dit is zeker niet het geval bij palladium, dat veel gebruikt wordt in de medische sector, de auto-industrie, de sieradenindustrie en in veel soorten elektronica. Daar zijn op dit moment geen alternatieven beschikbaar voor grote producenten als Zuid-Afrika en Rusland. Beide landen staan samen in voor bijna 80 procent van de mondiale palladiumproductie, waarbij het aandeel van Rusland 42 procent bedraagt en dat van Zuid-Afrika 37 procent. De Russen beschikken met Norilsk Nickel bovendien ook over de onbetwiste marktleider die ongeveer 40 procent van de wereldwijde productie (200 ton) voor zijn rekening neemt. Mochten er extra handelssancties tegen Rusland komen dan zullen bedrijven uit diverse industrietakken dat zonder meer merken.

Maar ook zonder verdere escalatie zal er dit en komende jaren een tekort zijn op de palladiummarkt. Dat heeft ook te maken met de vraag naar palladium van beleggers. De trackers of ETF's hebben gezamenlijk ongeveer 65,5 ton onder beheer, goed voor een derde van de jaarlijkse mijnproductie.

OVER DE AUTEUR

- Koen Lauwers is onafhankelijk financieel analist, gespecialiseerd in grondstoffen
- Lauwers heeft geen belangen in genoemde producten en bedrijven